Z kontrol nakládání s přípravky

Nakládání s přípravky na ochranu rostlin a dalšími prostředky kontrolují inspektoři regionálních oddělení rostlinolékařské inspekce v rámci Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského. Zahrnují kontrolu požadavků při skladování a používání přípravků na ochranu rostlin, funkční způsobilost zařízení při jejich aplikaci a zajištění nakládání osobou odborně způsobilou.

Typy kontrol nakládání s POR

Kontroly nakládání s přípravky na ochranu rostlin (POR) podle jejich typu:

- kontroly podmíněnosti (minimálně 1 % žadatelů o dotace),
- kontroly národní,
- kontroly delegované na základě smlouvy o součinnosti se Státním zemědělským intervenčním fondem (SZIF).

Kontroly jsou každoročně realizovány nejen u subjektů vybraných na základě rizikové analýzy Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ), to znamená plánované kontroly podmíněnosti (cross compliance – CC) a národní kontroly (NK), ale také na podnět v souvislosti s šetřením příčin úhynů včel, ryb, suchozemských obratlovců (například domácích zvířat – psů) a zasažením necílových rostlin při aplikaci přípravků na ochranu rostlin. Součástí národních kontrol jsou kontroly nejen žadatelů o dotace, ale také nežadatelů (golfová hřiště, zahradnictví, sklady rostlinných produktů, mořičky osiv, železnice a další). Delegované kontroly (DK) jsou ÚKZÚZ prováděny na základě plánu zaslaného SZIF.

V rámci kontrol podmíněnosti, národních kontrol a delegovaných kontrol je ověřováno dodržování požadavků na dotace – povinných požadavků na hospodaření – PPH 10, standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu – DZES 1, minimálních požadavků na používání POR, vedení záznamů o použitých POR a dalších speciálních delegovaných požadavků (například v integrované produkci révy vinné, ovoce, zeleniny a jahodníku), jejichž porušení má vliv na krácení příslušných typů dotací.

Při prokázání porušení těchto povinností (s výjimkou speciálních delegovaných požadavků) zahajuje ÚKZÚZ s kontrolovanou osobou správní řízení o uložení sankce za správní delikt podle zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (§ 79e – § 79i).

Nadlimitní koncentrace reziduí ve zdrojích pitné vody

V roce 2016 došlo k nárůstu řešených podnětů v souvislosti s nadlimitními koncentracemi reziduí přípravků na ochranu rostlin ve zdrojích pitné vody. Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský na základě podnětů správců vodních zdrojů a Krajské hygienické stanice v Jihlavě, jejichž počet v roce 2016 v porovnání s rokem 2015 výrazně stoupl (z 5 na 36), provedl 42 cílených kontrol používání přípravků na ochranu rostlin u vytipovaných subjektů nacházejících se v rizikových oblastech s nadlimitními výskyty reziduí přípravků ve vodě, zejména metabolitů acetochloru ESA a alachloru ESA.

Kontrolami záznamů o použitých přípravcích na ochranu rostlin u těchto zemědělských subjektů hospodařících v daných lokalitách se nezjistilo porušení požadavků z hlediska používání POR obsahujících tyto látky, jejichž používání je již zakázáno. Z celkového počtu cílených kontrol bylo provedeno deset kontrol v rámci projektu Úhlava v Plzeňském kraji. V jednom případě zjistil ÚKZÚZ porušení požadavků na ochranu podzemního zdroje vod, to znamená použití přípravku na ochranu rostlin ve II. stupni ochranného pásma vodního zdroje, jenž je z použití v tomto pásmu vyloučen. Jednalo se o použití přípravku Mustang Forte, který patří za poslední čtyři roky k nejčastěji zjišťovanému přípravku, který byl použit v rozporu s požadavky na ochranu vodních zdrojů. Přípravek Mustang Forte je vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů podzemní a povrchové vody.

I když počet nálezů nadlimitních koncentrací metabolitů acetochloru ESA a alachloru ESA v pitné vodě v rámci České republiky (z podnětů a výsledků monitoringu Českého hydrometeorologického ústavu) nasvědčuje, že se s největší pravděpodobností jedná o starou zátěž z dřívějšího povoleného používání POR, plánuje ÚKZÚZ v lokalitách s opakovanými nadlimitními výskyty nejen těchto metabolitů, ale i dalších látek, provádět kontroly v době aplikace přípravků na ochranu rostlin, aby ověřil, zda nejsou používány přípravky zakázané a také to, zda jsou přípravky používány do povolené plodiny včetně dodržování požadavků na ochranu zdrojů pitné vody a vodních organismů.

Informace o ochranných pásmech vod

Vlastníci a uživatelé zemědělské půdy (žadatelé o dotace) naleznou informace o ochranných pásmech vodních zdrojů v evidenci půdy LPIS. Od roku 2017 bude v LPIS k dispozici na základě aktualizace vrstvy OPVZ/PHO (ochranná pásma vodních zdrojů/pásma hygienické ochrany) informace o typu vodního zdroje (podzemní nebo povrchový) a kopie rozhodnutí vodoprávního úřadu o vyhlášení OPVZ/PHO, pokud bylo toto rozhodnutí poskytnuto. Aktualizaci provádí Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka (VÚV), který prostřednictvím Ministerstva životního prostředí (MŽP) poskytuje data Ministerstvu zemědělství, které následně jednou ročně aktualizuje vrstvu OPVZ/PHO v LPIS.

Aktuální informace o změně nebo zrušení vyhlášených OPVZ/PHO v průběhu roku lze získat na místně příslušných vodoprávních úřadech (obce s rozšířenou působností, krajské úřady).

Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka po provedené aktualizaci vrstvu vždy vystaví jak na portálech VÚV (HEIS http://heis.vuv.cz/, DIBAVOD), tak prostřednictvím Cenia na národním geoportálu (záložka Mapy, Mapové kompozice – ŽP – VUV ochranná pásma vodních zdrojů) https://geoportal.gov.cz/web/guest/home/.

(Pokračování na str. 33)

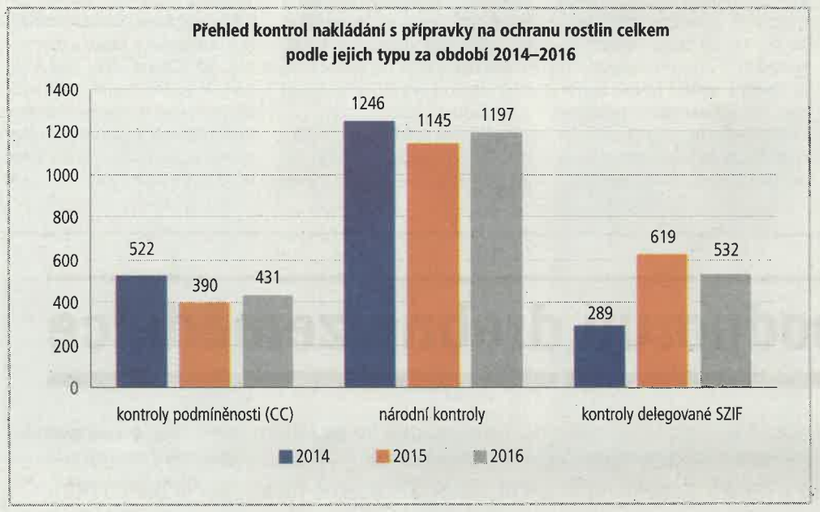

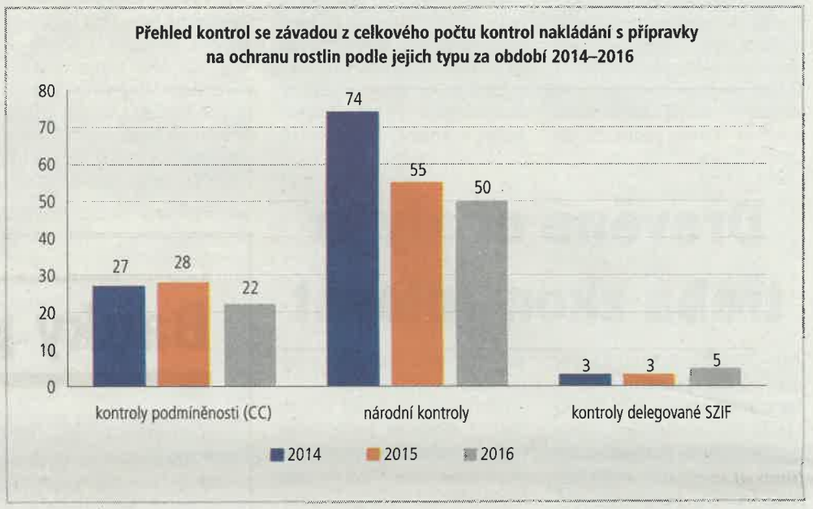

inzerce

(Dokončení ze str. 32)

Porušení podmínek u žadatele o dotaci

V posledních dvou letech řešil ÚKZÚZ případy, kdy žadatel o dotace porušil podmínky podmíněnosti, a to v důsledku toho, že objednaná služba v ochraně rostlin porušila povinnosti při aplikaci přípravku na ochranu rostlin (například došlo k použití čtyř přípravků na ochranu rostlin ve II. stupni ochranného pásma vodního zdroje, které jsou z použití v pásmu vyloučeny, a to do ozimé pšenice, jarní pšenice, jarního ječmene a brambor ve dvou letech). Žadateli o dotace jsou v důsledku toho kráceny dotace za zmiňované porušení podmínek podmíněnosti a se subjektem (službou), který použil POR v rozporu s právními předpisy, je zahájeno správní řízení o uložení pokuty, což je takto praktikováno od začátku provádění kontrol podmíněnosti.

Ministerstvo zemědělství na základě řešené stížnosti kontrolované osoby (žadatele o dotace) potvrdilo soulad postupu ÚKZÚZ v daném případu. To znamená, že žadatel odpovídá za dodržení pravidel podmíněnosti, a to bez ohledu na subjekt, který danou zemědělskou operaci vykonal.

Legislativní změny od roku 2017

V souvislosti se zjištěním auditu Evropské komise na jaře 2016 dojde od roku 2017 ke změně sankčního systému u požadavků podmíněnosti, což se týká zejména žadatelů o dotace. V návaznosti na zjištění auditu Evropské komise bylo upraveno hodnocení požadavků podmíněnosti při jejich porušení (z hlediska rozsahu a závažnosti) tak, aby odpovídalo evropským právním předpisům, to znamená, aby při nedodržení požadavků podmíněnosti z nedbalosti se zpravidla snížily dotace o 3 %.

Vzhledem k tomu, že nařízení vlády o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor má vejít v platnost v březnu 2017, doporučujeme se s novými podmínkami pro rok 2017 seznámit. K danému účelu bude aktualizována příručka vydávaná Ministerstvem zemědělství Průvodce zemědělce kontrolou podmíněnosti, do níž přispívají jednotlivé dozorové organizace včetně ÚKZÚZ (http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/kontroly-podminenosti-cross-compliance/dokumenty-ke-stazeni/rok-2017/).

V loňském roce došlo ke změně v pravidlech při provádění kontrol požadavků vyplývajících z nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření, v platném znění, a to v návaznosti na závěry auditu Evropské komise. Byla zavedena koordinace kontrol mezi SZIF, Českou plemenářskou inspekcí (ČPI) a ÚKZÚZ u subjektů vybraných na základě rizikové analýzy SZIF. V obdobném duchu budou tyto koordinované kontroly probíhat také v roce 2017.

Dále byl připraven návrh novely zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a prováděcí vyhlášky k zákonu. Novela rostlinolékařského zákona, která obsahuje řadu nových povinností nejen pro distributory přípravků pro profesionální použití, ale také pro profesionální uživatele POR, je v současnosti v legislativním procesu, jehož průběh lze sledovat na webových stránkách Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky: http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=7&t=862.

Novelou zákona je navržena například registrace distributorů POR pro profesionální použití, povinnost uvádět na trh POR pro profesionální použití pouze registrovaným distributorem, používat POR profesionálním uživatelem nakoupené od registrovaného distributora nebo, u nichž je držitelem rozhodnutí o povolení (souběžný dovoz POR pro vlastní použití), zákaz aplikace POR klasifikovaných jako mutagenní, karcinogenní, toxické pro reprodukci, senzibilizující dýchací cesty na pozemcích a v okolí do 20 m, na nichž se nachází oblasti využívané širokou veřejností nebo zranitelnými skupinami obyvatel (například veřejné parky, zahrady, veřejná prostranství uvnitř obcí, hřbitovy, sportoviště, rekreační plochy, areály škol, dětská hřiště), zjednodušení oznamovací povinnosti před aplikací POR nebezpečných nebo zvlášť nebezpečných pro včely – pouze chovatelům včel, jejichž kontakty bude možné získat v LPIS.

Ing. Andrea Blažková
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Brno

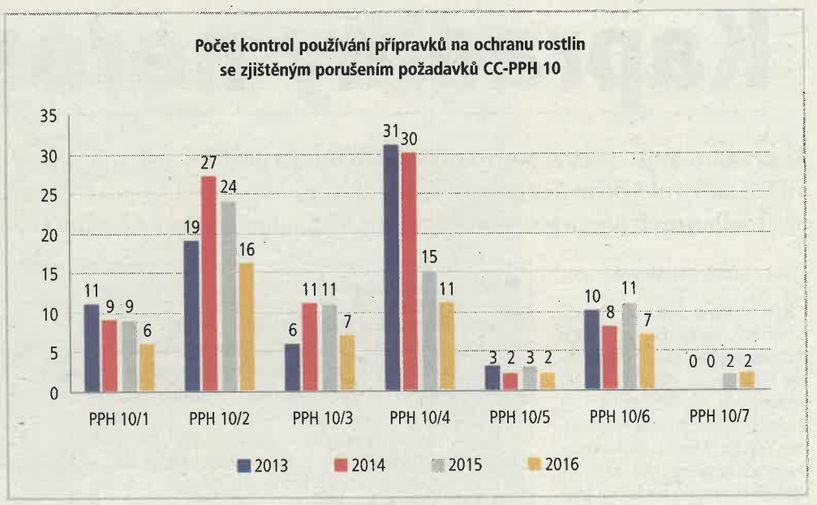

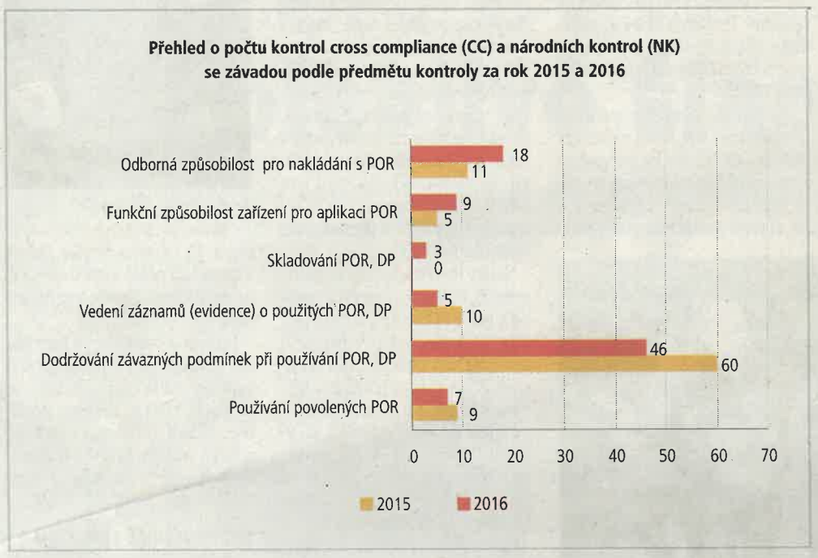

Legenda k požadavkům povinným požadavkům na hospodaření – PPH 10 (k 31. 12. 2016)

PPH 10/1	Používání povolených přípravků na ochranu rostlin
PPH 10/2	Používání přípravků na ochranu rostlin v povoleném rozsahu
PPH 10/3	Nepřekračování max. povolených dávek přípravků na ochranu rostlin
PPH 10/4	Použití přípravků na ochranu rostlin ve II. stupni OPVZ v souladu s pokyny k ochraně vod
PPH 10/5	Použití přípravků na ochranu rostlin v souladu s pokyny k ochraně včel a zvěře tak, aby nedošlo k jejich úhynu
PPH 10/6	Nezasažení rostlin mimo pozemek, na němž byla provedena aplikace přípravků na ochranu rostlin
PPH 10/7	Dodržování ochranné vzdálenosti při aplikaci přípravků na ochranu rostlin od povrchové vody, kontrolováno od 1. 1. 2015

Přehled požadavků podmíněnosti PPH 10/1–10/7 od roku 2017

Označení požadavku PPH		Znění požadavku
10	1	Byly při aplikaci přípravku na ochranu rostlin se stejnou účinnou látkou dodržovány požadavky na ochranu podzemní vody?
10	2	Byl aplikovaný přípravek použit k ochraně plodiny proti škodlivému organismu v souladu s údaji o použití?
10	3	Byl aplikovaný přípravek použit v množství, které nepřesáhlo nejvyšší povolenou dávku?
10	4	Bylo při aplikaci přípravku na ochranu rostlin postupováno v souladu s požadavky na ochranu vod a bylo dodrženo omezení pro použití přípravku na ochranu rostlin v pásmu ochrany zdrojů podzemních vod nebo vodárenských nádrží?
10	5	Bylo při aplikaci přípravku na ochranu rostlin postupováno v souladu s požadavky na ochranu včel a suchozemských obratlovců?
10	6	Byl přípravek aplikován tak, aby nedošlo k zasažení rostlin mimo pozemek, na němž se prováděla aplikace?
10	7	Bylo při aplikaci přípravku postupováno v souladu s požadavky na ochranu vodních organismů z hlediska ochranné vzdálenosti od povrchové vody?

inzerce

KNIHA Z NAŠEHO VYDAVATELSTVÍ • KNIHA Z NAŠEHO VYDAVATELSTVÍ

KUKUŘICE

Prof. Ing. Josef Zimolka, CSc., MZLU v Brně a kolektiv

Předložená knižní publikace je zaměřena na hlavní užitkové směry kukuřice v ČR – na zrno a siláž, nechybí však ani aktuální informace o dalších formách využití – potravinářského, průmyslového, energetického aj. Kniha vychází z teoretického základu, tj. biologické charakteristiky, požadavků, rajonizace kukuřice, navazuje charakteristikou a výběrem odrůd pro jednotlivé užitkové směry respektující požadavky na výkonnostní a kvalitativní parametry produkce. Racionálním způsobem jsou popsány moderní technologické postupy, včetně popisu a eliminace nejdůležitějších škodlivých činitelů, sklizně a posklizňové úpravy a užití jednotlivých produktů kukuřice. K celkové komplexnosti knihy přispívá významná část věnovaná zkoušení a výsledkům hodnocení odrůd v celém spektru výrobních oblastí ČR. Atraktivnosti knihy nepochybně přispěje i její bohatá dokumentační výbava.

cena: 240 Kč

Váz., 200 stran, formát 165 x 235 mm

Knihy objednávejte na adrese: Profi Press s. r. o., odbytové oddělení, Jana Masaryka 2559/56b, 120 00 Praha 2, modrá linka: 844 111 999, tel.: 277 001 600, e-mail: odbyt@profipress.cz. Objednané knihy Vám budou zaslány na dobírku. K ceně zásilky se připočítává poštovné a balné.

inzerce

Nepostradatelná kombinace specialistů pro zvýšení zisku

Toprex®

syngenta

- Zvýšení výnosu, zdravý porost, synchronizace kvetení
- Regulace i stresovaných porostů
- Možnost aplikace TM Toprex v dávce 0,35 l/ha + 10 kg/ha močoviny

Používejte přípravky na ochranu rostlin bezpečně. Před použitím si vždy přečtěte označení a informace o přípravku. Respektujte varovné věty a symboly.

www.syngenta.cz